

QƏRBİ AZƏRBAYCAN-QƏDİM VƏTƏNƏ QAYIDIS!

- Bu gün sizinlə Qərbi Azərbaycan barədə danışacağıq. Elə kəndinizlə bağlı xatirələrinizdən başlayaq. Ümumiyyətlə, oranı necə xatırlayırsınız? Kəndinizin spesifik xüsusiyyətləri nələr idi?

- Ağbulaq kəndi dəniz səviyyəsindən yüksəkdə yerləşsə də, oranın təbiəti kimi təbiət yox idi. Həm havası, həm suyu gözəl idi. Təbiətin füsunkarlığı hər kəsi heyran edirdi. Düzdü, qışı sərt olurdu, amma yayı o qədər gözəl olurdu ki, elə bil cənnət idi. Adam heç evə-əşiyə yığılmaq istəmirdi. Çox yer gəzmişəm, amma kəndimizdəki güllü, çiçəyi heç yerdə görməmişəm. Orada açan daramagülü adlı 8 ləçəkli bir gül var idi, hansı ki, suya qoyurdun düz bir ay solmazdı. Bizim torpaqlarda hər şey bitirdi. Quzuqulağı, əvəlik, kəklikotu, bir sözlə nə axtarsan tapa bilərdin. Kəndimizin gözəlliyi indi də aqlımızdan çıxmır. Elə hey düşünürük ki, görəsən yurdumuzda nə vaxt qayıdacağıq.

- Kəndinizdən neçənci ildə çıxmısınız? Yenidən kəndinizə qayıtma imkanınız

olubmu? Deportasiya prosesi necə yadırdınızda qalıb?

- İlk olaraq kəndimizdən 1988-ci il sentyabrın 14-də çıxmışam. O kənddən ilk çıxan biz olmuşduq. Hələ camaat kəndi tərk etməmişdi. Uşaqlarım da kənddə qalmışdı. Daha sonra bir dəfə, elə həmin ilin noyabr ayının 7-də qayıtmışam ki, uşaqlarımı kənddən aparım. Elə biz çıxan gündən camaatı kənddən deportasiya etdilər. Tələsik şəkildə əşyalarımızın ancaq bir hissəsini götürüb çıxa bildik. Yolda məşinlərin qarşısını kəsib camaatı soyurdular, işgəncə verirdilər. Çox ağır, məşəqqətli günlər idi. O günlər getsin, bir də qayıtmasın.

- Deportasiyadan öncə kənddə ermənilərlə münasibətiniz necə idi? Ermənilər sizə təzyiq göstərirdilərmidi?

- Ermənilər bizə təzyiq etmirdilər. Amma kinli millətdilər. Heç nəyi unutmurdular və tutduqlarını buraxmırdılar. Şəhərə çıxa bilmirdik. Çünki söz atırdılar və ardınca dava düşürdü. Düzdü, bizim kəndimizdə tək-tük erməni yaşayırdı. Lakin digər kəndlərdə ermənilər çox idi. Bilirdik ki, çox təhlükəli adamlardır.

- Ermənilər bizim dildə danışır və ya başa düşürdülər?

- Xeyr. Doğrudur, biz erməni dilini bilsək

“Bir gün belə olsun, kəndimiz yadımdan çıxmır”

Qərbi Azərbaycanın Ağbulaq kəndindən deportasiya olunmuş Laləzar Həsənovanın SİA-ya müsahibəsini təqdim edirik:

mənilər hər şeyimizi özününküleşdirməyə çalışırdı. Hətta Ağbulaqda bir məktəb var idi ki, 3 böyük korpusdan ibarət idi. Biz bir gün məktəbdə olanda gördük ki, bir avtobus erməni gəldi. Bir-bir otaqlara baxıb qeyd edirdilər. Biz də dedilər ki, buranı özümüz üçün xəstəxanə edəcəyik. Hamımız məəttəl qalmışdıq. Bilmirdik ki, başımıza nələr gələcək. Sonradan erməni dilində soruşanda dedilər ki, siz buradan gəlməlisiniz, bura artıq bizim məkanımız olacaq.

- Bütün dünya bilir ki, ermənilər bizə qarşı hansı münasibətdə olublar. Bəs sizcə, biz də ermənilərə onlar kimi cavab verməliyik?

- Biz unutqan millətlik. Ürəyimiz o qədər təmiz, o qədər safdır ki, biz onlar kimi ola bilmərik. Ermənilərin bizə etdiyinin birini belə onlara etsək, bütün dünyaya car çəkərlər ki, azərbaycanlılar bizə nələr etdi. Amma biz onlar kimi deyilik. Haqq tapdalansa da, yenə də öz yolu ilə gedir. Təmiz insanların da hər zaman haqlı olduğu ortaya çıxır. Bizim də haqq səsimiz duyulacaqdır.

- Prezident İlham Əliyev konkret fikir bildirib ki, dinc yolla Qərbi Azərbaycana qayıdışın təmin olunması ilə bağlı dövlətin mövqeyi var. Tarixi torpaqlarımıza qayıdış söhbətləri sizə necə təsir edir? Qayıdış prosesini xəyalınıza gətirirsinizmi?

- Əlbəttə ki. Heç xəyalımdan, yuxularımdan çıxırmı ki?! Hörmətli Prezidentimiz çox gözəl bir ifadə işlətməmişdi. Demişdi ki, Göyçə gölü elə bil ovcumuzun içindədir. O sözü eşid

dəndə çox kövrəlmişdim. Həqiqətən doğma yurdumuzdan ayrı çox çətindir (red:ağlayır).

- Vətəninizdən, doğma kəndinizdən uzun illər ayrı qalmaq necə bir şeydir?

- Vətən dərdi çox ağırdır. Bir gün belə olsun, kəndimiz yadımdan çıxmır. Nə oranı görə bilirəm, nə dədə-babamın qəbrini ziyarət edə bilirəm. Vətəndən ayrı qalmaq çox çətindir. Vətənin bir qışı qürbətə yüz baharıdır yaxşıdır. Hər quşa öz yuvası, hər insana öz yurdu şirindir.

Mən müəllim kimi işləyəndə həddindən artıq mövzular keçirdik. Amma o mövzuların içində Vətənə, vətənpərvərlik tərbiyəsinə, milli qürur hissəsinə xüsusi yer verirdik. Vətəni başa düşmək çətin şeydir. Vətəni anlamaq üçün gərək ilk növbədə "Koroğlu" uvertürasını dinləyib, Mirzə Ələkbər Sabiri, Cəlil Məmmədquluzadəni oxuyasın. Çünki anlamaq çox çətindir. Boş yerə deyilməyib ki, vətən mənim azadlığımıdır, vətən mənim gələcəyimidir, vətən mənim hey- siyyətimdir. Abbas Səhətin bir şeiri var:

Vətən - əcdadımızın mədfənidir,
Vətən - övladımızın məskənidir.
Vətənin sevməyən insan olmaz,
Olsa, ol şəxsə vicdan olmaz.
Həqiqətən də vətəni sevməmək, vətəni unutmaq olmaz.

- Son olaraq, ermənilərin sizi eşidəcəyini bilsəniz, onlara nə demək istəyirdiniz?

- Öz çirkin əməllərindən əl çəkin. Sizin torpağınız yoxdur. Oralar hamısı bizim tarixi torpaqlarımızdır. İnşallah öz yurd-yuvarımıza geri qayıdacağıq.

Ləman Əlizadə